

ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

นฤตม เอ่งฉ้วน

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง"

ของ นฤตม เอ่งฉ้วน

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
ผู้วิจัย	นฤตม เอ่งฉ้วน
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน

วิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกใน
ระดับสูง

Title	RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOL IN ANGTHONG PROVINCE
Author	Narudom Engchuan
Advisor	Associate Professor Jitima Wannasri, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2022
Keywords	Digital Leadership Academic Administration School administrators

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study administrators' digital leadership of secondary school in Angthong Province, to 2) study the academic administration of secondary school in Angthong Province, to 3) study relationship between digital leadership of school administrators and the academic administration of secondary school in Angthong Province. The sample consisted of 242 teachers in secondary school in Angthong Province. The tool used for collecting data was a 5 rating scale questionnaires. The statistics that used to analyze data were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson's Correlation Coefficient

The result revealed that

1. Administrators' digital leadership of secondary school in Angthong Province was overall at a high level. When considering each aspect, it was found that digital vision was the highest mean, followed by cooperation while motivation was the lowest mean.

2. The academic administration of secondary school in Angthong Province was overall at a high level. When considering each aspect, it was found that the learning process development was the highest mean, followed by the curriculum development while the researching for the development of quality education was

the lowest mean.

3. The relationship between digital leadership of school administrators and the academic administration of secondary school in Anghong Province. There was found positive and a high relation.

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรมศรี ประธานที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุน และช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด จนการวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา ดร.ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนดิ่ง และ ดร.แคทรียา แสงดาวเทียน ศึกษาานิเทศชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองทุกคน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาของผู้วิจัยที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

นฤตม เองฉ้วน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานของการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารสถานศึกษา.....	10
ภาวะผู้นำ	12
การบริหารงานวิชาการ	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
กรอบแนวคิดการวิจัย	60

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	67
บทที่ 5 บทสรุป.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	20
ตาราง 2 แสดงผลการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ	48
ตาราง 3 แสดงจำนวนครูผู้สอนของโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง	62
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	68
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม	69
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	69
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะดิจิทัล	71
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับ	72
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับ	73
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาตนเอง	74
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม	75

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร	76
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	77
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา.....	78
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวัดผล ประเมินผล	79
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	80
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	81
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	82
ตาราง 19 แสดงค่าสหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง	83

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	60
-------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมโลกปัจจุบันมีการขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด มีการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีการเชื่อมโยงถึงกันทุกพื้นที่ด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการส่งข้อมูลขนาดใหญ่ได้เร็วขึ้น ทำให้โลกที่ดูกว้างใหญ่กลับเล็กลงสามารถสื่อสารถึงกันและกันได้ ไม่ว่าอยู่ในมุมไหนของโลกใบนี้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดกิจการต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนถูกพัฒนาให้มีความทันสมัยในทุก ๆ ด้าน เกิดการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในปัจจุบัน (ปัญญทัต กาญจนวสิท, 2560) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรวดเร็วในยุคดิจิทัลได้ส่งผลในหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม รวมถึงพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชน ซึ่งจากสภาวะการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามบริบท มีการปรับกระบวนการการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยปรับตามแนวโน้มของโลกการศึกษาในยุคนี้ที่มุ่งสร้างสมรรถนะที่จำเป็น ร่วมไปกับการใช้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปช่วยในการศึกษาให้สามารถสร้างสมรรถนะที่จำเป็นได้ทั้งของนักเรียนและครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2563) ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และค่านิยมหลักในการจัดการศึกษา ทำให้โรงเรียนเกิดความตระหนักและพร้อมที่จะยกระดับการศึกษาในโรงเรียนเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ ตอบสนองความต้องการของสังคมในอนาคตได้ (สุวิตรา บุญแจ้ง, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การศึกษาไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม เริ่มมีการประยุกต์นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเราไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา เพียงแค่เปลี่ยนมุมมองให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน มองความเป็นจริงในปัจจุบัน และนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ (ณัฐดนัย นิยมทอง, 2561) เช่น โรงเรียนไม่มีครูภาษาอังกฤษ ก็สามารถดึงเนื้อหาที่มีคุณภาพจากครูที่อื่นมาสอน หรือเปิดเนื้อหาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนเรียนรู้ได้ ซึ่งก็คือการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการเข้าถึงเนื้อหาโรงเรียนบางแห่ง ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ช่วยปิดช่องโหว่บางส่วนที่โรงเรียนขาดหายไป (ปัทมาวดี แสนเชื่อนแก้ว, 2563)

การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดในอนาคต มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จึงมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ถ้าผู้บริหารสถานศึกษารู้และเข้าใจถึงการเปลี่ยนผ่านนี้ ย่อมต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล

ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายของผู้บริหารที่จะต้องหาวิธีเปลี่ยนผ่านให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด ต้องมีมุมมองทัศนคติ แนวคิด วิสัยทัศน์ที่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อที่สถานศึกษาจะได้เติบโตอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน (อรพงศ์ เทียนเงิน, 2563) นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องมี คือความเข้าใจในเรื่องของดิจิทัลและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม สามารถปรับใช้ได้อย่างดีในยุคที่ทุกอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ธีระ รุญเจริญ, 2557)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้เกิดนวัตกรรม การศึกษาใหม่ ๆ ที่ก้าวทันโลกเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องเป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองและเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา มีความเป็นผู้นำ ไม่กลัวเทคโนโลยีใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะทดลองเสมอ (จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์, 2564) และเป็นผู้ให้ความสำคัญกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการเปิดโอกาส ให้ครูได้รับการอบรม และพัฒนาตนเองตามความต้องการของแต่ละคน (สุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2564) ต้องมีความเข้าใจผู้เรียนในยุคนี้ว่ามีการเรียนรู้อย่างไร จะทำอย่างไรให้ครูทำให้นักเรียนสนใจ และเข้าใจได้เร็วมากขึ้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมโยงในการเรียนรู้ ในการสื่อสาร เพราะสำหรับผู้เรียนเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับการเรียนรู้ และเกิดความพยายามที่จะทำให้สำเร็จ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพราะผู้นำมีส่วนสำคัญ ในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติ และวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้นำดิจิทัลจะเป็นตัวแทนของแนวคิด และวิถีปฏิบัติใหม่ ๆ โดยการใช้การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสื่อสังคม ออนไลน์ต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้กับโรงเรียน (Sheninger, 2014) ต้องมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุก เกิดสมรรถนะดิจิทัล มีความเป็นมืออาชีพ รอบรู้ในศาสตร์การบริหาร การจัดการ และมีทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ มีการส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี แพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น (มุฮัมมัดรุสลัน ลือบาคะลูติง, 2564) ผู้นำในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการ เพื่อให้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเกิดประโยชน์สูงสุด (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559)

การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561) และมีการกระตุ้นให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ โดยที่ผู้นำ ต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสม และนำทาง บุคคลไปสู่การบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งจะผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาและ การทำงานภายในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน (กนกอร สมปราชญ์, 2562)

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนนั้นเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วน ส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครู

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร และการที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการนั้น สามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการ อย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ครุมีความตระหนัก และร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตาม โครงการต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2553)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดอ่างทอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมระดับจังหวัดมีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (กลุ่มนโยบายและแผน ศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง, 2564)

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหาร งานวิชาการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำและคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งนำไปเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สิงห์บุรี อ่างทอง ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด อ่างทอง
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
2. สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทองได้แนวทางการบริหารงานวิชาการ
3. ทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
4. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ให้เกิดประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ผู้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากงานวิจัยของบุคคลดังต่อไปนี้ Sullivan, L. (2017), Sheninger, E. (2019), James Brett (2019), Laura Cortellazzo & Others (2019), เอกชัย กิสุขพันธ์ (2559), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), ไทเกอร์ (2563), สุจรรยา ขาวสกุล (2563), ดาวรรณ ธิวิลการ (2564), จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564) และกมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564) มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านวิสัยทัศน์คิทธิล
- 2) ด้านทักษะคิทธิล
- 3) ด้านความร่วมมือ
- 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ
- 5) ด้านการพัฒนาตนเอง

2. ผู้วิจัยศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจาก งานวิจัยของบุคคลดังต่อไปนี้ สำนักงานปฎิรูปการศึกษา (2545), กระทรวงศึกษาธิการ (2546), กมล ภูประเสริฐ (2544), อาคม วัตรโสง (2547), วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548), สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), รุ่งชัดดาพร เวหะชาติ (2550), สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554), ศิวพร ละหวนเพชร (2562) และนันทกานต์ จิริงกรณ์ และคณะ (2563) มี ทั้งหมด 7 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
- 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล
- 5) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 จำนวน 630 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 242 คน จากการเปิดตารางคำนวณขนาดกลุ่ม ตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละอำเภอ

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล
 - 1.2 ด้านทักษะดิจิทัล
 - 1.3 ด้านความร่วมมือ
 - 1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ
 - 1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง
2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล
 - 2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
 - 2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 2.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้นำที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์แนวโน้มและคาดการณ์อนาคตด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในองค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ต่าง ๆ มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและการกระจายความเป็นผู้นำ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน เปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ กระตุ้นให้คนสนใจในเทคโนโลยี และสนับสนุนคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าทำอะไรที่แตกต่างจากเดิม มีการถ่ายทอดความคิดให้ทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงานเพื่อย่อยต่อการปฏิบัติ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์

1.2 ด้านทักษะดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ดิจิทัล เข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของบุคลากร สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็วจากข้อมูลสารสนเทศ ใช้ดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อการทำงาน สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นได้ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

1.3 ด้านความร่วมมือ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือในการทำงานให้สำเร็จให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิดและตัดสินใจร่วมกัน เปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ไม่กำหนดลำดับขั้นในการทำงานมากเกินไป เพื่อให้การตัดสินใจแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์ของทีม ผู้บริหารรับฟังผู้อื่น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาองค์กร ร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจูงใจใ้มน้าวเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงแบบบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้เป็นดิจิทัล กระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มพูนฝึกฝนตนเองให้มีศักยภาพมากขึ้น มีแนวทางการพัฒนาตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตัวเอง พร้อมเรียนรู้อยู่เสมอ กล้าทดลองในสิ่งใหม่ ๆ ปรับตัวตามสภาพแวดล้อมเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสิ่งที่มืออยู่ให้ดีขึ้น มีการมองหาโอกาสที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความสำเร็จ มีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิจารณ์ สามารถค้นหา และประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระในหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ แก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายหลักสูตร

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผล การเรียนรู้ ครูใช้วิธีการ ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบแนวทางการวัดผลและประเมินผล ในสถานศึกษา จัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา จัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ สามารถประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลได้อย่างเหมาะสม กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนา คุณภาพผู้เรียน

2.5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา จัดทำ เครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ และ ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนา ระบบและกระบวนการนิเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การนิเทศภายใน กับสถานศึกษาอื่น พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของ สถานศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สร้างความตระหนักการวิจัย และการนำ ผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับผลงานวิจัยเพื่อ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียน สามารถวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบหลักเกณฑ์ วิธีการการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนด มาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้ง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา สร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา นำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา มาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

3. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

4. **ครู** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีความสัมพันธ์ทางบวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

2.2 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

3.2 หลักการบริหารงานวิชาการ

3.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

วิลาวลัย ไพโรจน์ (2540) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน

เลิศดาว กลิ่นศรีสุข (2550) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม พัฒนาบุคคลตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยอาศัยภาวะผู้นำและมนุษยสัมพันธ์ มาบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีระ รุญเจริญ (2557) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานด้วยกระบวนการที่ให้นักเรียนได้พัฒนาทุกด้าน จนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาสังคม ให้ดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข

สัมมา รณิธย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ โดยมีการวางแผน การสั่งการ การควบคุมและการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

จิตติมา อัครดิติพงศ์ (2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้ทุกคนมีความร่วมมือร่วมใจกัน ที่ทำให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ต้องใช้ความรอบคอบ เพราะผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่มี ก่อให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและ

มีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษาจะต้องมีการวางแผนที่ต้องเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง มีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ มีการวางแผนวิธีปฏิบัติให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สมคิด มาวงศ์ (2554) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษานั้นมีความจำเป็น และมีความสำคัญมากในการพัฒนาบุคคล สังคม หรือประเทศชาติ พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และโลกได้ก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษาจึงต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุค

รอชิตะ เอ็ง (2555) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ต้องมีการกำหนดแผนงาน วิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว หรือแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา หรือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั้น หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา ประเทศนั้นย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนาบุคคล หน่วยงาน และนักเรียน ซึ่งอาศัยการทำงานที่มีแบบแผนเป็นขั้นตอน และความรู้ความสามารถของตัวบุคคล ต้องมีการดำเนินงานและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาวะผู้นำ

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

Tead (1935) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมการนำของผู้นำที่ทำให้เกิดการปฏิบัติการที่สร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นในองค์กรตามทิศทางที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะในการทำให้เกิดอิทธิพลในการจูงใจผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

Robert & Christopher (2010) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยผ่านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้นำ-ผู้ตาม อิทธิพล วัตถุประสงค์ขององค์กร การเปลี่ยนแปลง และคนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการ คนที่ทำงานด้วย หรือคนที่ผู้นำช่วยให้เขาประสบผลสำเร็จ

มานิตย์ มัลลวงค์ (2550) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติเฉพาะส่วนบุคคลของผู้นำที่แสดงออกให้เห็นพฤติกรรม ความสามารถในการบริหารจัดการและมีความมียิทธิพลในการนำผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

สาคร สุขศรีวงศ์ (2555) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการชักจูงให้บุคคลอื่นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะ พฤติกรรม ความสามารถที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น สามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนาให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา การยอมรับ ความพยายาม การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด และช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

พัชรา วาณิชวสิน (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำโน้มน้าวและใช้อิทธิพลต่อคนผ่านสายสัมพันธ์อันเหนียวแน่นด้วยความไว้วางใจ และให้การสนับสนุนตามความเหมาะสมของบริบทที่เป็นอยู่ เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ไทเกอร์ (2564) กล่าวว่าภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลในการนำพาผู้ติดตาม หรือสมาชิกในองค์กร เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี สามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนได้ และสามารถชักจูงผู้ติดตามไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำ มีการตัดสินใจที่ดี ได้รับการยอมรับและความไว้วางใจ และสามารถบริหารจัดการ พร้อมนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม เพื่อให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

สุกัญญา แหม่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นการนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบ ส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สงบ อินทรมณี (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยการมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ มีการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นที่แตกต่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ

ประเสริฐ หงส์สุวรรณ (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการนำพาองค์กรเข้าสู่ยุคของดิจิทัล ซึ่งผู้นำเองต้องมีความเข้าใจในเรื่องของดิจิทัลด้วยความเข้าใจว่าจะสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างไร โดยเฉพาะยุคที่ทุกอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ไทเกอร์ (2563) กล่าวว่า ผู้นำในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วยความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การสื่อสาร การหลอมรวมระบบการบริหารที่เชื่อมโยงความมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

เลอศักดิ์ ตามา (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นทักษะ ความสามารถ กระบวนการ วิธีการ และคุณลักษณะส่วนบุคคลในฐานะผู้นำในการบริหารงานที่สามารถสร้างความเชื่อมั่น สร้างแรงจูงใจ สนับสนุนการทำงานร่วมกัน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่สามารถใช้เทคโนโลยีมาบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

Sullivan, L. (2017) กล่าวว่า ทักษะที่ผู้นำดิจิทัลในปัจจุบันควรมี มี 8 อย่าง ได้แก่

1. ความรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) คือ ความสามารถในการค้นหา การประเมิน การสร้างเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต มีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ รู้จัก วิเคราะห์ และมีความคิดสร้างสรรค์

2. วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) คือ การสร้างกลยุทธ์เพื่อประโยชน์ในระยะยาว โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ มีการจัดการที่กระตุ้นให้คนที่ไม่สนใจเทคโนโลยีรู้สึกมีแรงจูงใจที่จะเป็นผู้เริ่มใช้คนแรก

3. การสนับสนุน (Advocacy) คือ ผู้นำต้องมีวิธีทำให้คนมีความรู้ในด้านการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

4. การแสดงตน (Presence) คือ ผู้นำต้องแสดงให้เห็นความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ดิจิทัลอย่างชัดเจน และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

5. การสื่อสาร (Communication) คือ มีรูปแบบการสื่อสาร และวิธีการส่งข้อความที่กระตุ้นให้พนักงานเกิดความสนใจ พร้อมมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกัน

6. การปรับตัว (Adaptability) คือ ความยืดหยุ่นในการทำงาน เปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร

7. การตระหนักรู้ตนเอง (Self-Awareness) คือ ผู้นำต้องรู้ถึงแนวทางของตนเองว่าจะมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง จะได้ทราบขอบเขตและวิธีการปฏิบัติที่ไม่มีปัญหา

8. การรับรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) คือ ผู้นำตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม รู้จักค่านิยมที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยวิสัยทัศน์ที่ตนเองมี

Sheninger, E. (2019, pp.20-22) กล่าวว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลเป็นแนวทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และผลลัพธ์ของนักเรียน (Student engagement, learning and outcomes) คือ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้ใช้ความคิด เปิดโอกาสได้ใช้เครื่องมือในการเรียนรู้ เมื่อเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการออกแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2. พื้นที่การเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เป็นนวัตกรรม (Innovative learning spaces and environments) คือ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ในการสร้างห้องเรียนที่สะท้อนความเป็นจริง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเรียนรู้อย่างมืออาชีพ (Professional learning) คือ ผู้นำมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการยอมรับข้อเสนอแนะ ติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญในการแลกเปลี่ยนความรู้ หรือในเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน

4. การสื่อสาร (communication) คือ ผู้นำสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ กับผู้ที่เกี่ยวข้องแบบทันทีผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย

5. การประชาสัมพันธ์ (public relations) คือ ผู้นำต้องมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแบ่งปันสิ่งดี ๆ ของโรงเรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความโปร่งใสให้ทุกคนรับรู้

6. การสร้างภาพลักษณ์ (branding) คือ ผู้นำใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวก ที่เน้นด้านดีของโรงเรียน เน้นวัฒนธรรมของโรงเรียน เป็นการเพิ่มความภาคภูมิใจของชุมชน สร้างความสัมพันธ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้

7. การค้นพบโอกาส (discovering opportunity) คือ ผู้นำหาวิธีปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่อย่างมืออาชีพอย่างสม่ำเสมอ เน้นวิธีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

James Brett (2019) กล่าวว่า การเป็นผู้นำดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. ผู้นำต้องพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคจนสร้างผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กร
2. ผู้นำต้องมีโค้ช และพี่เลี้ยงเพื่อสร้างความสำเร็จในอาชีพได้เร็วขึ้น
3. ผู้นำต้องกำหนดนิยามความสำเร็จของตัวเอง
4. ผู้นำต้องกล้าทำ ไม่กลัวความล้มเหลว นำสิ่งที่ได้รับจากความล้มเหลวมาเรียนรู้
5. ผู้นำต้องสร้างความสมดุลทั้งการเป็นผู้นำและด้านเทคนิค

Laura Cortellazzo & Others (2019, pp.11-13) กล่าวว่า ทักษะของผู้นำยุคดิจิทัลประกอบด้วย

1. การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล (Communicating through digital media)
2. การตัดสินใจอย่างรวดเร็ว (High speed decision making)
3. การจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Managing disruptive change)
4. การจัดการการเชื่อมต่อ (Managing connectivity)
5. การพัฒนาทักษะทางเทคนิค (The renaissance of technical skills)
6. การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล (Developing leadership skills in the digital era)

เอกชัย กิสุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษา
2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย

4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษา
5. การทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ ICT
6. การสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา
7. การจัดระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT

ปกรณ์ ลีสกุล (2561) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในยุคดิจิทัล ได้แก่

1. การขับเคลื่อนข้อมูล (Data-driven) คือ ผู้นำต้องมีความสามารถในการนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำไปใช้ในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
2. การมีวิสัยทัศน์ (Vision) คือ ต้องมีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย โดยมีมุมมองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
3. การทดลอง (Experimental) คือ ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ถ้าที่จะทดลองเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ
4. การจัดการความสามารถ (Talent Management) คือ มีความเข้าใจในทักษะความรู้ความสามารถของคน มีการสร้างสมดุลในการทำงาน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ
5. การใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว (Become digitally fluent) คือ ต้องตระหนักว่าตัวเราต้องเป็นผู้ที่ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว มีการใช้แนวคิดแบบดิจิทัลตลอดเวลา
6. การมีโครงสร้างและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกัน (Network & Collaborative Environment) คือ องค์กรที่มีลำดับชั้นในการทำงานไม่มากเกินไป ซึ่งจะทำให้การตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

ไทเกอร์ (2563) กล่าวว่า ทักษะที่ผู้นำในยุคดิจิทัลควรมี มีดังนี้

1. การเรียนรู้ และเรียนรู้ใหม่ คือ ผู้นำต้องรู้จักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ และพร้อมปรับตัวตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ

2. การตัดสินใจด้วยข้อมูลดิจิทัล คือ ผู้นำต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนนี้ได้ และสามารถนำข้อมูลส่วนนี้มาใช้งานให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3. การทดสอบ ทดลอง คือ ผู้นำต้องสามารถหาข้อมูลที่ไม่เคยมีมาก่อนได้ และการหาข้อมูลเข้ามา มักจะอยู่ในรูปแบบของการทดสอบ-ทดลอง โดยต้องเป็นข้อมูลที่ชัดเจนที่สุดและใช้ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

4. การบริหารบุคลากรในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำต้องกล้าที่จะปรับวัฒนธรรม และวิธีการบริหาร โดยให้การสนับสนุนกับพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าที่จะทำอะไรที่แตกต่าง

สุจรรยา ขาวสกุล (2563, น.51-53) กล่าวว่า องค์ประกอบของผู้นำดิจิทัล ได้แก่

1. ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คือ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ดิจิทัลและแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถคัดกรองรวบรวมข้อมูลได้เร็ว มีความคล่องตัวยืดหยุ่นและปรับตัวได้ มีความสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการจนเป็นที่ยอมรับ

2. การจัดการเรียนรู้ดิจิทัล คือ พัฒนาครูให้มีทักษะและความเข้าใจ สามารถออกแบบหลักสูตรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมที่ล้ำสมัยในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ส่งเสริมให้ครูปรับกระบวนการสอนให้มีการคิดวิเคราะห์ สนับสนุนให้ค้นคว้าหาความรู้บนโลกออนไลน์ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน และเอื้อต่อการการเรียนรู้

3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร คือ การสื่อสารผ่านเครื่องมือสื่อสารสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

4. การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล คือ สร้างแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงแก่บุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็ว การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในสถานศึกษา กระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

5. การทำงานเป็นทีมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้และการตัดสินใจผ่านทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการทำงานให้เกิดความร่วมมือ ทำให้เห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีม มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างความสัมพันธ์ของทีม สร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์

6. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล คือ วิเคราะห์แนวโน้มและคาดการณ์อนาคตด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีการวิเคราะห์ทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในองค์กร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์

7. การพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล คือ การทำวิจัยด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอน การสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ตอบสนองต่อการทำงานทั้งในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งข้อความ รูปภาพ ซอฟต์แวร์ หรือบริการต่าง ๆ และมีทักษะในการสร้างเนื้อหาในรูปแบบของดิจิทัล

8. การพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คือ การอบรมพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การศึกษาหาความรู้หลากหลายในช่องทางออนไลน์ พัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารอย่างเป็นระบบ การพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและรูปแบบใหม่ ๆ เสมอ

ดาวรรณ ฤทธิการ (2564, น.109) กล่าวว่า ทักษะที่ผู้นำยุคดิจิทัลต้องมี ได้แก่

1. เป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้ลูกน้องร่วมก้าวสู่ยุคดิจิทัลได้
2. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เปลี่ยนผ่านในกระบวนการต่าง ๆ ของธุรกิจได้
3. ทำให้คนในองค์กรมีโอกาสเชื่อมต่อภายนอกองค์กรได้
4. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่พร้อมหาโอกาสตลอดเวลา

จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564, น.4-5) กล่าวว่า องค์ประกอบของผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล ได้แก่

1. ผู้บริหารการศึกษาทุกคนจะต้องวางตัวเองเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต คือ ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะปรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด และการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่
2. ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความคิดเชิงกลยุทธ์แบบอนาคตและรู้จักพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในยุคปัจจุบัน คือ แนวคิดแบบอนาคตที่มีความเป็นไปได้ และการแก้ปัญหาที่อาจจะไม่สามารถแก้ไขได้โดยใช้ระบบ หรือแนวทางปฏิบัติแบบเดิม
3. ผู้บริหารการศึกษาต้องฟังพา แบ่งปัน และกระจายความเป็นผู้นำ เช่น การนำผู้นำการคิดแบบอนาคตและผู้นำแบบเดิมมาแบ่งปันความเชี่ยวชาญและความรู้ของพวกเขา

เพื่อเป็นการลดช่องว่างของผู้นำทั้งสองแบบ และยังทำให้เกิดการกระจายความเชี่ยวชาญและความรู้สามารถไปทั่วหลาย ๆ กลุ่ม

4. ผู้บริหารการศึกษาต้องไม่กลัวเทคโนโลยีใหม่ ๆ และกล้าที่จะทดลอง คือ ผู้บริหารควรมีการสร้างแรงจูงใจเชิงบวกในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพราะผู้บริหารหรือครูหลาย ๆ คน นั้นมีความไม่มั่นใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพราะคิดว่ายากเกินความสามารถของตนเอง ที่จะเรียนรู้หรือพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งผู้บริหารต้องมีการเปลี่ยนแปลงความไม่มั่นใจของบุคลากร แต่ต้องไม่ใช่การฝืนบังคับ หรือการต่อต้านพวกเขา

5. ผู้บริหารการศึกษาต้องไม่เพิกเฉยกับความคิดแบบเดิม คือ ผู้บริหารต้องเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจกับผู้ที่มีความคิดและยึดถือวิธีทำแบบเก่า เพราะบางครั้งความรู้และประสบการณ์แบบเดิมอาจยังคงมีคุณค่าอยู่ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและรับฟัง

กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564, น.987-988) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ

1. ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด คือ ความสามารถในการสังเกตการณ์พิจารณา เพื่อหาจุดดีจุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของชิ้นงานหรือบุคคลใด ๆ

2. ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ คือ ความสามารถในการถ่ายทอดผ่านทางวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องถ่ายทอดความคิด นั้นให้ชัดเจนทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

3. ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองกับครูและบุคลากร ซึ่งจะทำให้ครูและบุคลากรกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจในการดำเนินงานต่าง ๆ

4. ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น คือ การนำความสามารถมาใช้เพื่อร่วมมือกัน ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

5. ทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิดหรือนวัตกรรม คือ ผู้บริหาร ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางการบริหาร และใช้ความสามารถในการบริหารในการจัดองค์การ และพัฒนาบุคลากร โดยบูรณาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จากการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่มีเนื้อหาตรงกัน กำหนดเป็นหัวข้อใหม่ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัยในครั้งนี้ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำยุค ดิจิทัล	Sullivan, L. (2017)	Sheninger, E. (2019)	James Brett (2019)	Laura Cortellazzo & Others (2019)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559)	ปกรณ์ ลัสกุล (2561)	ไพฑูริ (2563)	สุจรรยา ขาวสกุล (2563)	ดาวรุ่งธรรม ถวิลการ (2564)	จุฬาลักษณ์ ไสระพันธ์ (2564)	กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564)	สรุป
1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล	✓				✓	✓		✓				วิสัยทัศน์ ดิจิทัล
2. การปรับตัว	✓											
3. การรับรู้ทาง วัฒนธรรม	✓											
4. พื้นที่การเรียนรู้ และ สภาพแวดล้อมที่ เป็นนวัตกรรม		✓										
5. การบริหาร จัดการโครงสร้าง พื้นฐาน					✓							
6. ทำให้คนใน องค์กรมีโอกาส เชื่อมต่อภายนอก องค์กรได้									✓			
7. มีความคิด เชิงกลยุทธ์และ รู้จักพัฒนาแนว ปฏิบัติที่ดี										✓		

องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัล	Sullivan, L. (2017)	Sheninger, E. (2019)	James Brett (2019)	Laura Cortellazzo & Others (2019)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559)	ปกรณ ลีสกุล (2561)	ไทเกอร์ (2563)	สุรธยา ขาวสกุล (2563)	ดาวรรณ ภิบาลการ (2564)	จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564)	กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564)	สรุป
8. พึ่งพา แบ่งปัน และกระจายความ เป็นผู้นำ 9. ทักษะ จินตนาการและ ถ่ายทอด จินตนาการ										✓	✓	
1. การสื่อสาร 2. การ ประชาสัมพันธ์ 3. พัฒนาทักษะ และความ เชี่ยวชาญด้าน เทคนิค 4. การจัดการการ เปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น 5. การจัดการการ เชื่อมต่อ 6. การตัดสินใจ อย่างรวดเร็ว 7. การขับเคลื่อน ข้อมูล 8. การจัดการ ความสามารถ	✓	✓ ✓	✓	✓ ✓				✓				ทักษะ ดิจิทัล

[illegible]

องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัล	Sullivan, L. (2017)	Sheninger, E. (2019)	James Brett (2019)	Laura Cortellazzo & Others (2019)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559)	ปกรณ ลีสกุล (2561)	ไพฑูริ (2563)	สุรธยา ขาวสกุล (2563)	ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ (2564)	จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564)	กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564)	สรุป
5. การสร้าง แรงจูงใจแก่ บุคลากรทุกคน ของสถานศึกษา 6. การทำตนให้ เป็นตัวอย่างที่ดี 7. การจัดระบบ การกำกับติดตาม และการให้ คำปรึกษา 8. การเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ดิจิทัล 9. เป็นผู้นำที่สร้าง แรงบันดาลใจให้ ลูกน้อง					✓	✓	✓	✓	✓			การสร้าง แรงจูงใจ
1. ความรู้ดิจิทัล 2. การตระหนักรู้ ตนเอง 3. การเรียนรู้อย่าง มืออาชีพ 4. การค้นพบ โอกาส	✓	✓	✓				✓	✓				การ พัฒนา ตนเอง

[illegible]

องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัล	Sullivan, L. (2017)	Sheninger, E. (2019)	James Brett (2019)	Laura Cortellazzo & Others (2019)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559)	ปกรณ์ ลีสกุล (2561)	ไทเกอร์ (2563)	สุจรรยา ขาวสกุล (2563)	ดาวรรุวรรณ ถวิลการ (2564)	จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564)	กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564)	สรุป
13. ไม่กลัว เทคโนโลยีใหม่ๆ และกล้าที่จะ ทดลอง										✓		

จากตารางผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตาม แนวคิดองค์ประกอบของผู้นำยุคดิจิทัลในหลาย ๆ ด้านของ Sullivan, L. (2017), Sheninger, E. (2019), James Brett (2019), Laura Cortellazzo & Others (2019), เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), ไทเกอร์ (2563), สุจรรยา ขาวสกุล (2563), ดาวรรุวรรณ ถวิลการ (2564), จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564) และกมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564) พบว่าเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ และเนื้อหาที่มีความหมายตรงกัน สามารถกำหนดเป็นหัวข้อใหม่ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์แนวโน้มและคาดการณ์อนาคตด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อหาทางเลือกที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในองค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้ถึงเป้าหมาย มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและการกระจายความเป็นผู้นำ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ กลุ่มได้แบ่งปันความรู้ความสามารถที่ในกลุ่มตนเองถนัด เพื่อจะได้ให้ทุกกลุ่มมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นในการทำงาน เปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ รู้จักกระตุ้นให้คนสนใจในเทคโนโลยี และสนับสนุนคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าทำอะไรที่แตกต่างจากเดิม มีการถ่ายทอดความคิดให้ทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงานเพื่อง่ายต่อการปฏิบัติ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์

2. ด้านทักษะดิจิทัล

คือ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ดิจิทัล สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของคน สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยสร้างสมดุลในการทำงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ มีทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็ว เป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว สามารถสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อการทำงาน รวมถึงทักษะในการสร้างเนื้อหาในรูปแบบของดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ ผู้นำสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นได้ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

3. ด้านความร่วมมือ

คือ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด เปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนรู้ เมื่อเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ไม่กำหนดลำดับชั้นในการทำงานมากเกินไป เพื่อให้การตัดสินใจแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผ่านทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ของทีม ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทีม และทุกคนพร้อมให้ความร่วมมือในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้นำให้ความสำคัญในการรับฟัง มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร เพื่อจะได้ร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

4. ด้านการสร้างแรงจูงใจ

คือ สร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงแกนบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี แสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้เป็นดิจิทัล กระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

5. ด้านการพัฒนาตนเอง

คือ การรู้ถึงแนวทางของตนเอง สามารถกำหนดนิยามความสำเร็จของตัวเองได้ โดยที่ไม่มีความกลัวต่อความล้มเหลว เป็นผู้ที่พร้อมเรียนรู้อยู่เสมอ กล้าทดลองในสิ่งใหม่ ๆ และพร้อมปรับตัวตามเทคโนโลยีต่าง ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือ

ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น มีการมองหาโอกาสที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความสำเร็จ มีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิจารณ์ สามารถค้นหา และประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ประเทือง สังข์นาค (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

วิจิต บุญเลิศ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนที่มุ่งผลสูงสุดให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2555) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2556) กล่าวว่า ความหมายของงานวิชาการนั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

จตุรภัทร ประทุม (2561) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

ยุพา พรหมแย้ม (2562) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษา ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

หลักการบริหารงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiently) หมายถึง การมีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน คือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาการกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2545) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ มีดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีผลผลิตเป็นตัวชี้วัด และกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากร และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ มีการอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การ ควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับของ สังคมในระดับสากลมากขึ้น

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหาร โดยการพัฒนามาเสมออย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการมีส่วนร่วม พัฒนางานวิชาการต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มักเน้นไปที่กระบวนการ การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcomes) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ

3.3 หลักการประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง

4. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศ การศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วยการบริหาร เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารให้พัฒนา อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม และคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และ หลักประหยัด เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบ ต่อสังคมในการพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและมีคุณธรรมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาสรุปขอบข่ายภาระกิจการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, น.13-18) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยกำหนดเนื้อหาไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีการบริหารการจัดหลักสูตรสถานศึกษา และการนิเทศเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตร ภายในสถานศึกษา พร้อมติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงสถานศึกษา และรายงานผลให้เขตพื้นที่ การศึกษารับทราบ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งด้านเวลา สาระการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้และเครือข่าย การเรียนรู้ และมีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน คือ การกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น และมีการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน รวมถึงมีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล และมีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพในระดับหน่วยงานในสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีการจัดหา จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย

6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ การจัดให้มีการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ ร่วมมือกับบุคคลชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนชนสามารถเลือกภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เรียนรู้ระหว่างชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.33-38) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่ม สาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียน มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การประยุกต์ใช้ plugged คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3 จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.4 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2.5 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอน

2.6 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู

3. การวัดผลประเมินผล

3.1 กำหนดระเบียบการวัดผลประเมินของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา และสาระการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและ ผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการและคุณภาพของงานวิชาการในภาพรวม ของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

6.1 สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ ครู สถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ต่าง ๆ

6.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น พัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน

6.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

7. การนิเทศการศึกษา

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนภายในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสม

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และการจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น

8. การแนะแนวการศึกษา

8.1 จัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยครูทุกคนมีส่วนร่วม

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ความร่วมมือ ประสบการณ์ และการจัดระบบการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

9.3 วางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ

9.4 ดำเนินการพัฒนามตามแผนและตรวจสอบประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนา

9.5 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.6 ประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.7 ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินผลคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

10.1 สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

10.3 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

11.1 ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา ภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ

12. การส่งเสริม และสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงาน

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงาน

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงาน

กมล ภูประเสริฐ (2544, น.9-18) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน การร่วมมือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน

3. การบริหารการประเมินผลการเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน การควบคุมและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา การกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะ ๆ

6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ ได้แก่ การสนับสนุนงานหลักทางวิชาการ การกำหนดวิธีดำเนินการ และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมด การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ดำเนินงาน

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดหัวข้อประเมินผลงาน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน การสรุปผลและเขียนรายงานประจำปี

อาคม วัดไร่สง (2547) กล่าวว่า ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548, น.12-30) กล่าวว่า งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมาก และหากพิจารณาในส่วนที่เป็นลักษณะของงานจะมีความคล้ายคลึงกันส่วนใหญ่มี 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น.28-51) กล่าวว่าได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

- 1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้
- 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาหรือกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาให้ความสำคัญ
- 1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

- 2.1 การรวบรวมข้อมูลและกำกับ ดูแล นิเทศ และติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ
- 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- 3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 3.2 การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
- 3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

- 4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางไกล

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.4 การจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา

6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณี ที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาค และตัดสินผลการเรียนการผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหา เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้ พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ เป็นต้น

8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด ประชาชนห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

8.4 ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศ เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของ แต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและ กระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่ การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

10.6 ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชน

11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)

11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษา ต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle)

11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครูผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกัน จัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่ การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน ประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

17.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

รุ่งชัตดาพร เวหะชาติ (2552, น.30) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

1. หลักสูตร คือ กระบวนการหรือขั้นตอนของการเลือกการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ไขปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร

3. การวัด/ประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ คือ การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานต่าง ๆ

4. การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนัก การเสริมสร้างความรู้ การกำหนดความรับผิดชอบ และการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติราชการ การประเมินตนเอง การปรับปรุง/การนำไปใช้ และรายงานผลการปฏิบัติงาน

5. การนิเทศการศึกษา คือ กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินการไปเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมคุณภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา เช่น การจัดอบรม สัมมนา การผลิตวารสารทางการศึกษาเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ร่วมงาน

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นระบบน่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ เพื่อกำหนดทิศทางการวิจัย การจัดทำแผนโรงเรียน การดำเนินงานตามแผน การนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการทำงาน และการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การแก้ไขปัญหา การพัฒนา ปรับปรุงและนำไปใช้

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (2554, น.32-33) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียน แบ่งได้ทั้งหมด 9 ด้าน

- 1) การวางแผนงานวิชาการ
- 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้
- 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- 5) การวัดผลประเมินผลการเรียน
- 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 9) การประกันคุณภาพศึกษากับงานวิชาการ

ศิวพร ละหานเพชร (2562, น.7-9) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของงานวิชาการใน สถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่เหมาะสม กับสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ พันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยมีวิธีการจัดการแบบบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีผลการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีผลการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเหมาะสม

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ ตามความสนใจความถนัดของผู้เรียน มีการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู เพื่อให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ สถานศึกษามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน คือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมการให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีผลการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน มีการประเมินเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ทั้งระบบ และผลจากการประเมินสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการด้านการวัดผลและประเมินผล

4. ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ผลการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา มีผลการประเมินการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา มีผลการติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร

5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ การดำเนินงานระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ และเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีผลการประสานร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น มีผลการดำเนินการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐาน

การศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการปรับปรุงและประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

6. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ การศึกษาวิเคราะห์การใช้สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ มีการรายงานผลงานที่เกิดจากการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน มีสื่อและเทคโนโลยีอย่างเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ มีผลการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

นันทกานต์ จิริงกรณ์ และคณะ (2563, น.91-92) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การจัดการเรียนการสอนยุคประเทศไทย 4.0 คือ มีการปฏิรูประบบการวัดประเมินผล การเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ มีจิตสาธารณะ เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาความรู้รอบด้าน

2. ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากร เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนานโยบายการบริหารจัดการ พัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ของปัญหา และกำหนดประเด็นในการพัฒนางานวิชาการ

3. การประกันคุณภาพและการกำกับดูแล คือ การจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา การสรุปรายงานประจำปีเพื่อรายงาน การกำกับติดตามให้ครูจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) การนิเทศการสอนเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก

4. สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การปฏิรูปสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการนำระบบ DLIT Resources และ DLIT Library มาใช้

5. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีศักยภาพ ตามสมรรถนะยุคประเทศไทย 4.0 ในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ

ขอบข่ายของงานวิชาการ	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2544)	อาคม วัตรโส (2547)	วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	รุ่งชิตาพร เวชชาติ (2550)	สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554)	ศิวพร ละหนามเพชร (2562)	นันทกานต์ จิระภรณ์ และคณะ (2563)	ความถี่
6.การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓		✓		✓					4
7.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	7*
8.การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓	✓		✓		✓		✓			5
9.การนิเทศการศึกษา		✓	✓	✓		✓		✓	✓		6*
10.การแนะแนวการศึกษา		✓		✓		✓					3
11.การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น		✓		✓		✓					4
12.การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา		✓		✓		✓					3
13.การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ			✓							✓	2
14.การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ			✓			✓		✓		✓	4
15.การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา			✓								1
16.การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา						✓					1
17.การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา						✓	✓			✓	3

จากตารางแสดงผลการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมในหลายด้าน ตามแนวคิดของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545), กระทรวงศึกษาธิการ (2546), กมล ภูประเสริฐ (2544), อาคม วัดไธสง (2547), วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550), สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554), ศิวพร ละหานเพชร (2562) และนันทกานต์ จิรังกรณ์ และคณะ (2563) ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ข้อบ่งชี้ที่มีเนื้อหาตรงกันโดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป (คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนนักวิชาการทั้งหมด) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สารระแนกกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ มีการประยุกต์ใช้ความรู้ แก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4. ด้านการวัดผล ประเมินผล

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ พร้อมส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร และครูให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา จัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา จัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน สร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง และดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร ศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม มาปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาการศึกษา

7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจนกฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษาแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน และกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนานิเทศ ติดตาม การจัดสร้างพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

สุชนา โกมลวานิช (2563) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินแบบตรวจสอบรายการและแบบปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การสื่อสารดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ กำหนดนโยบายดิจิทัลร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ และ 3) การรู้ดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัว คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างสื่อดิจิทัลมาบูรณาการการเรียนรู้

สุภาวิช เขาวนเกษม (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 2) ศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนเหล่านี้ ผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ จากโรงเรียนจำนวน 31 โรงเรียน รวม 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร

สถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ด้านการสร้างโอกาสด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างภาพลักษณ์ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างภาพลักษณ์ 2) ประสิทธิภาพโรงเรียน องค์ประกอบโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกคือ ด้านการแข่งขัน รองลงมา คือ ด้านการสร้างสรรค์ด้านการร่วมมือ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการควบคุม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เลอศักดิ์ ตามา (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน 2) ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 401 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่า เมืองค์ประกอบ 5 ด้าน สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 78

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 12 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 281 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการในยุคดิจิทัล และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการในยุคดิจิทัล และผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สุรรัตน์ รอดพัน (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาก้าวหน้าดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระราชรัฐ จำนวน 561 คน เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการนิเทศและติดตามด้วยระบบดิจิทัล ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน (2558) ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ และ 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 316 คน เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร และ แบบสอบถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test และ F-Test ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามตำแหน่งของผู้บริหารและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับศักยภาพความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยประเมินคุณภาพ กำกับติดตาม ตรวจสอบการวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระเบียบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เสาวภา นิสโกมล (2558) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 324 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI Modified ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล ส่วนกรอบแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่

มีความคิดสร้างสรรค์และมีความคิดเชิงวิพากษ์ มีความสามารถในด้านเศรษฐกิจ มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนค่าเฉลี่ย (3.84) ส่วนสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนค่าเฉลี่ย (4.67) และกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (2) พัฒนาหลักสูตรพลเมืองคุณภาพ (3) นิเทศการสอนพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (4) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลเมืองคุณภาพ (5) วัดและประเมินผลพัฒนาพลเมืองคุณภาพ

นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูจำนวน ๑๗๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงแบบที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ

สกวเดือน ศิริรัตน์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 2,699 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางความคิด และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา กระบวนการ การจัดการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และควรจัดให้มีการพัฒนาผู้บริหารเกี่ยวกับเทคนิค การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21

นุชเรศ คำติบุญ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยเลือกศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม Best Practices จำนวน 2 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสม และเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 มีผลการประเมิน ความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วสันต์ ศักดาศักดิ์ (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ 2) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) เพื่อนำเสนอแนว ทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 332 คน คัดเลือกโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาและ ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าความเชื่อมั่น .98 2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิภาพการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r = .862^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำ แห่งการเรียนรู้ พัฒนาบุคลากรให้มีศาสตร์ทางวิชาชีพ สร้างวิสัยทัศน์ กระจายอำนาจให้บุคลากร

อย่างเหมาะสม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผลประโยชน์ของทุกภาคส่วน สร้างความสมดุลของทรัพยากรทางการศึกษา และให้ความสำคัญกับความรู้ ประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Mcilvan (1986; อ้างถึงใน ราชัย จันทรหวัทโน, 2542, น. 85) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาภายใต้การฝึกอบรมประจำการ เพื่อเป็นโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เครื่องมือของ Hallinger ที่เรียกว่า The instructional management rating scale survey วัดความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้ผู้บริหารสามารถนิเทศงานวิชาการได้และมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไปในทางที่ดี

Grossman (2009) ได้ศึกษาวิจัย แนวทางการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความถี่ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ดีต้องดำเนินการโดยการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ นโยบายของรัฐต้องแน่นอน การปรับปรุงวิธีการสอนของครู สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลเน้นให้ครูโดยนำวิธีการที่ดีที่สุดมาใช้จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรให้ในการพัฒนาครู จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการนิเทศการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผน ช่วยเหลือสนับสนุน ให้คำแนะนำครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล

Steagall (2004) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติของศึกษาธิการประจำรัฐแคลิฟอร์เนีย ผู้บริหารระดับอำเภอ อาจารย์ใหญ่ และครูเกี่ยวกับการใช้วิธีตรวจประเมินด้านการบริหารหลักสูตรเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการตรวจประเมินด้านการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำหรับการเปลี่ยนแปลงและทำให้แนวทางในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้วย 2) ศึกษาธิการควรจะได้รับ การฝึกอบรมทั้งในส่วนทฤษฎีและการปฏิบัติ ด้านวิธีการตรวจประเมินด้านการบริหารหลักสูตรก่อนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจประเมิน 3) ผู้นำระดับอำเภอควรมีการวางแผน เพื่อนำเสนอรายงานด้านการตรวจประเมินในขั้นสุดท้าย

4) ผู้นำระดับอำเภอหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรกำหนดระยะเวลาเพื่อทำการส่งเสริมแนวทางการตรวจประเมินจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 630 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 242 คน จากการเปิดตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรแต่ละอำเภอ

ตาราง 3 แสดงจำนวนครูผู้สอนของโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

อำเภอ	จำนวนประชากรครู (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. เมืองอ่างทอง	321	123
2. วิเศษชัยชาญ	98	38
3. โพธิ์ทอง	69	26
4. ป่าโมก	53	20
5. แสวงหา	41	16
6. สามโก้	31	12
7. ไชโย	17	7
รวม	630	242

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำคุณดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำคุณดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำคุณดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านทักษะดิจิทัล 3) ด้านความร่วมมือ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 5) ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีภาวะผู้นำคุณดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีภาวะผู้นำคุณดิจิทัลอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีภาวะผู้นำคุณดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีภาวะผู้นำคุณดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ทั้งหมด 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ และนำข้อมูลมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจแก้ไข และนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อความถาม รายนามผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา	อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนตึง
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
3. ดร.แคทรียา แสงดาวเทียน	ศึกษานิเทศชำนาญการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามตั้งแต่ 0.67 – 1.00

3. หากคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α =coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.96

4. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดประสงค์ โดยการกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากประชากร ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานขอความร่วมมือจากครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ตอบแบบสอบถามในรูปแบบของเอกสารและ google form
3. รวบรวมข้อมูลกลับคืน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนในจังหวัดอ่างทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) ดังนี้

มากกว่า 0.90	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.71 – 0.90	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.30 – 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ พิจารณาโดยถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในทางลบหรือทิศทางตรงกันข้าม ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตามวิธีของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson

บทที่ 4

ผลการวิจัย

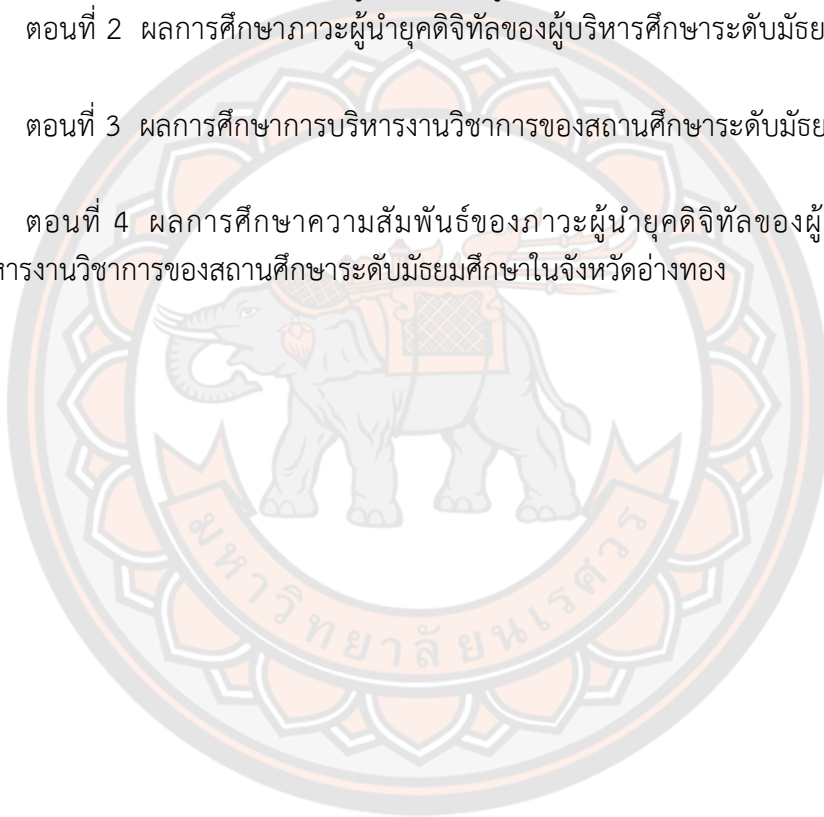
การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	102	42.15
2) หญิง	140	57.85
รวม	242	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
1)ปริญญาตรี	149	61.57
2) ปริญญาโท	91	37.60
3) ปริญญาเอก	2	0.83
รวม	242	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1) น้อยกว่า 5 ปี	69	28.51
2) 5 – 10 ปี	82	33.88
3) 11 – 20 ปี	55	22.73
4) มากกว่า 20 ปี	36	14.88
รวม	242	100.00

จากตาราง 1 พบว่า สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผลปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.85 และส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 61.57 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.88

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

ที่	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.89	0.75	มาก
2	ด้านทักษะดิจิทัล	3.86	0.72	มาก
3	ด้านความร่วมมือ	3.87	0.77	มาก
4	ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.85	0.75	มาก
5	ด้านการพัฒนาตนเอง	3.86	0.75	มาก
	รวม	3.87	0.69	มาก

จากตาราง 5 พบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.89$) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านทักษะดิจิทัล ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.86$) และด้านการสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ที่	ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กร	3.83	1.32	มาก
2	ผู้บริหารมีความเข้าใจในเทคโนโลยี และกลยุทธ์ต่าง ๆ	3.94	1.03	มาก

ที่	ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
3	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและการกระจายความเป็นผู้นำ	3.86	1.10	มาก
4	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการทำงาน	3.91	1.09	มาก
5	ผู้บริหารเปิดใจและเปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	4.00	1.16	มาก
6	ผู้บริหารมีความอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.93	1.12	มาก
7	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูสนใจในเทคโนโลยี และสนับสนุนครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าทำอะไรมากกว่าเดิม	3.86	1.20	มาก
8	ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความคิดให้ครูทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงาน	3.77	1.29	มาก
รวม		3.89	0.75	มาก

จากตาราง 6 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดใจและเปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในเทคโนโลยี และกลยุทธ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความคิดให้ครูทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะดิจิทัล

ที่	ด้านทักษะดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ดิจิทัล	3.91	1.06	มาก
2	ผู้บริหารเข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของครู สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้	4.04	1.06	มาก
3	ผู้บริหารมีทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.83	1.05	มาก
4	ผู้บริหารมีการบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.86	1.09	มาก
5	ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็ว	3.80	1.19	มาก
6	ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว	3.67	1.19	มาก
7	ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อการทำงาน	3.83	1.15	มาก
8	ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.92	1.10	มาก
9	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.91	1.05	มาก
รวม		3.86	0.72	มาก

จากตาราง 7 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของครู สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.92$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว ($\bar{X} = 3.67$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านความร่วมมือ

ที่	ด้านความร่วมมือ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด	3.86	1.29	มาก
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนรู้	3.89	1.13	มาก
3	ผู้บริหารกำหนดลำดับขั้นในการทำงานแบบราบ ทำให้เกิดการตัดสินใจแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น	3.81	1.16	มาก
4	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้	3.87	1.05	มาก
5	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.95	1.16	มาก
6	ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ของทีม ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทีม	3.84	1.22	มาก
7	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น	3.79	1.18	มาก
8	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา	3.94	1.11	มาก
รวม		3.87	0.77	มาก

จากตาราง 8 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านความร่วมมือ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.95) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ($\bar{X}$ = 3.79)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการสร้างแรงจูงใจ

ที่	ด้านการสร้างแรงจูงใจ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานของบุคลากร	3.88	1.11	มาก
2	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร	3.95	1.12	มาก
3	ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี	3.83	1.16	มาก
4	ผู้บริหารแสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	1.19	มาก
5	สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถและมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล	3.75	1.20	มาก
6	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้เป็นดิจิทัล	3.86	1.11	มาก
7	ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	3.93	1.15	มาก
รวม		3.85	0.75	มาก

จากตาราง 9 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการสร้างแรงจูงใจ ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.86) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ($\bar{X}$ = 3.95) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.93) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.75)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	ด้านการพัฒนาตนเอง	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาตนเอง	3.78	1.25	มาก
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง	4.02	1.05	มาก
3	ผู้บริหารมีการเรียนรู้อยู่เสมอ และกล้าทดลองในสิ่งใหม่ ๆ	3.81	1.15	มาก
4	ผู้บริหารมีการปรับตัวตามเทคโนโลยีต่าง ๆ	3.88	1.11	มาก
5	ผู้บริหารมีการปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น	3.80	1.15	มาก
6	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ	3.91	1.07	มาก
7	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิจารณ์ สามารถค้นหา และประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้	3.82	1.15	มาก
รวม		3.86	0.75	มาก

จากตาราง 10 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาตนเอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.91$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.78$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด
อ่างทอง

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

ที่	การบริหารงานวิชาการ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.93	0.80	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	3.94	0.76	มาก
3	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	3.91	0.79	มาก
4	ด้านการวัดผล ประเมินผล	3.90	0.72	มาก
5	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.92	0.74	มาก
6	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.89	0.74	มาก
7	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.90	0.70	มาก
รวม		3.91	0.66	มาก

จากตาราง 11 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง
ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบริหารงานวิชาการ อยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการ
จัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา
($\bar{X} = 3.92$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการวัดผล
ประเมินผล ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.90$)
และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ที่	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร	4.02	1.30	มาก
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตร	3.93	1.11	มาก
3	เนื้อหาสาระในหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายสถานศึกษา	3.89	1.10	มาก
4	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	3.87	1.17	มาก
5	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด	3.95	1.14	มาก
รวม		3.93	0.80	มาก

จากตาราง 12 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด ($\bar{X} = 3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	1.21	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม	3.98	1.09	มาก
3	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด	3.92	1.17	มาก
4	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	3.89	1.17	มาก
5	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.94	1.16	มาก
รวม		3.94	0.76	มาก

จากตาราง 13 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้อง สาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 3.89$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ที่	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	3.91	1.21	มาก
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	4.02	1.05	มาก
3	สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.91	1.14	มาก
4	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ	3.93	1.08	มาก
5	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.77	1.18	มาก
รวม		3.91	0.79	มาก

จากตาราง 14 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวัดผล ประเมินผล

ที่	ด้านการวัดผล ประเมินผล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผลการเรียนรู้	3.96	1.06	มาก
2	ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล	4.02	0.97	มาก
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา	3.90	1.12	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา	3.78	1.18	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้	3.88	1.12	มาก
6	ครูสามารถประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา	3.90	1.16	มาก
7	ครูสามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	3.86	1.20	มาก
8	ครูมีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.89	1.17	มาก
รวม		3.90	0.72	มาก

จากตาราง 15 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวัดผล ประเมินผล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผลการเรียนรู้

($\bar{X} = 3.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา ($\bar{X} = 3.78$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

ที่	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	4.00	1.09	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน	4.10	1.01	มาก
3	สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.97	1.07	มาก
4	สถานศึกษามีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ	3.84	1.13	มาก
5	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น	3.86	1.18	มาก
6	สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร	3.75	1.25	มาก
รวม		3.92	0.74	มาก

จากตาราง 16 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ที่	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีสร้างความตระหนักการวิจัย และนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.90	1.20	มาก
2	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.86	0.99	มาก
3	สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.98	1.04	มาก
4	สถานศึกษามีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับผลงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ	3.88	1.05	มาก
5	สถานศึกษามีการวิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.86	1.17	มาก
รวม		3.89	0.74	มาก

จากตาราง 17 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีสร้างความตระหนักการวิจัย และนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการวิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 242)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีระบบหลักเกณฑ์ วิธีการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.88	1.10	มาก
2	สถานศึกษามีการศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา	4.05	1.00	มาก
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา	3.81	1.13	มาก
4	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น	3.93	1.10	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา	3.89	1.05	มาก
6	สถานศึกษามีการร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา	3.91	1.16	มาก
7	สถานศึกษามีการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา	3.93	1.09	มาก
8	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ	3.83	1.20	มาก
รวม		3.90	0.70	มาก

จากตาราง 18 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น และสถานศึกษามีการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา ($\bar{X} = 3.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.81$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ตาราง 19 แสดงค่าสหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
	ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Y_1)	ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (Y_2)	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y_3)	ด้านการวัดผล ประเมินผล (Y_4)	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา (Y_5)	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_6)	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_7)	การบริหารงานวิชาการ (Y)
ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล (X_1)	0.78**	0.77**	0.76**	0.75**	0.73**	0.70**	0.74**	0.85**
ด้านทักษะดิจิทัล (X_2)	0.69**	0.72**	0.71**	0.70**	0.70**	0.69**	0.72**	0.80**
ด้านความร่วมมือ (X_3)	0.75**	0.73**	0.75**	0.79**	0.71**	0.71**	0.77**	0.84**
ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_4)	0.71**	0.72**	0.72**	0.74**	0.72**	0.67**	0.79**	0.82**
ด้านการพัฒนาตนเอง (X_5)	0.68**	0.74**	0.76**	0.75**	0.74**	0.70**	0.74**	0.83**
ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (X)	0.79**	0.80**	0.81**	0.81**	0.78**	0.76**	0.82**	0.90**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวม

มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.90$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($r = 0.85$)

ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.85$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนาหลักสูตร ($r = 0.78$)

ด้านทักษะดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.80$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($r = 0.72$)

ด้านความร่วมมือ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.84$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการวัดผล ประเมินผล ($r = 0.79$)

ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.82$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($r = 0.79$)

ด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.83$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($r = 0.76$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.: Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment-Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความร่วมมือ ด้านทักษะดิจิทัล ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยมีผลการศึกษารายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารเปิดใจและเปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีความเข้าใจในเทคโนโลยี และกลยุทธ์ต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความคิดให้ครูทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงาน

1.2 ด้านทักษะดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารเข้าใจในทักษะความรู้ความสามารถของครู สามารถจัดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ดิจิทัลค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว

1.3 ด้านความร่วมมือ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาตนเอง

2. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีผลการศึกษารายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ให้มีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผล การเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีสร้างความตระหนัก การวิจัย และนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ

สถานศึกษามีการวิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น และสถานศึกษามีการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เมื่อพิจารณาในรายด้าน โดยเรียงลำดับจากความสัมพันธ์มากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความร่วมมือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านทักษะดิจิทัล มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านโดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2 ด้านทักษะดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.3 ด้านความร่วมมือ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการวัดผล ประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการวัดผล ประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.5 ด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการวัดผล ประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการสนับสนุนบุคลากร ไม่ตีกรอบการทำงานมากเกินไป ให้อิสระในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานที่ง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับจิรพล สังข์โพธิ์ (2560) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มีมุมมองในการเลือกเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาองค์กร มีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ขององค์กรไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงานขององค์กร มีการกระตุ้น สนับสนุนการทำงานทางด้านดิจิทัลของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรุ่งรัตน์ พลชัย (2563) ที่กล่าวว่า ผู้นำในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ต้องเป็นผู้นำที่สามารถพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการกระตุ้นให้บุคลากรมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเลอศักดิ์ ตามา (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 22 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทองมีครูที่สอนตรงตามวุฒิการศึกษา และมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอน และผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการสนับสนุนครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของนักเรียน ครู และโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวภา นิสมโกมล (2558) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีการปรับตัวตามเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีการเรียนรู้ ยอมรับเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมกันนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ และสะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจิณณวิตร ปะโคทั้ง (2561) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูกต้อง นำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องทักษะในการทำงานแบบใหม่อยู่เสมอ มีความเข้าใจผู้เรียนและครู สามารถจัดการเรียนรู้ที่อาศัยนวัตกรรมและแนวทางใหม่ ๆ ที่เชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวิช เชาวน์เกษม (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และสอดคล้องกับงานวิจัยของสกาเวเดือน ศิริรัตน์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

1.1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการโน้มน้าวบุคลากรให้รู้สึกมีแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน สร้างบรรยากาศ ในการทำงานที่กระตุ้นให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงผู้บริหาร สถานศึกษาอาจจะสร้างภาพลักษณ์เป็นตัวอย่างที่ดี หรือแสดงความสามารถในการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจบุคลากรอีกทางหนึ่ง

1.2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด อ่างทอง พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นความสำคัญของการวิจัย และการนำผลวิจัย มาแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพนักเรียน ส่งเสริม ให้บุคลากรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลงานวิจัย เพื่อสามารถนำมาทำวิจัยและสร้าง/พัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

1.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พบว่า ด้านทักษะ ดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการ มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารงานวิชาการได้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด และตอบสนองต่อการทำงาน ในยุคปัจจุบันที่เน้นทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารสถานศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชญ์. (2562). *ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์พิมลเคชั่น.
- กมลทิพย์ อินแก้วเครือ. (2564). *ทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2563). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ครรชิต มัลลียงศ์. (2557). *เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565, เข้าถึงได้จาก drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- จิตติมา อัครจิตพิงค์. (2561). *แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0*. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์.
- จิณณวัตร ปะโคพิง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซต.
- จิรพล สังข์โพธิ์. (2560). *ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอทีและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2565, จาก <http://cio.citu.tu.ac.th/cio2017/?p=410>.
- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2564). *บทบาทของผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://adacstou.wixsite.com/adacstou/single-post/>.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐดนัย เนียมทอง. (2561). *มองเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- ดาวรรุณณ ถวิลการ. (2562). *ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ไทเกอร์. (2563). *ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลคืออะไร (Digital Leadership)*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://thaiwinner.com/digital-leadership/>.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกกรอบ 3*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.
- นันทกานต์ จิรังกรณ์ และคณะ. (2563). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*.
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์ ลีสกุล. (2561). *Leadership in Digital Era: ภาวะผู้นำในโลกดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://goo.g/n.JP8MZ>.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมาวดี แสงเนียนแก้ว. (2563). *ยุคหลังโควิด-19 : การศึกษาและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยในยุคดิจิทัล*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- ปิ่นนัท กาญจนะวสิต. (2560). *โลกยุค 4.0 World 4.0*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการกองทัพบก.
- มานิตย์ มัลลวงค์. (2553). *เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ (Modern Management Techniques)*. เชียงใหม่: สาขาวิชาการจัดการ คณะวิชาบริการธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.
- มูฮำหมัดรุสสัน ลือบาคะลูติง. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง กระบี่. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13*.
- ยุทธนา ชุตทองม้วน. (2550). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รอชิตะ เอ็ง. (2555). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: โรงพิมพ์นำศิลป์.
- รุ่งรัตน์ พลชัย. (2563). ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.
- เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2550). ความหมายของการบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/403387>.
- เลอศักดิ์ ตามา. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม. นครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วันชัย ผลสมบูรณ์. (2548). ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิลาวลัย ไพโรจน์. (2540). การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง. (2564). คู่มือกลุ่มนโยบายและแผน. อ่างทอง: ศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง.
- สกาเตือน ศิริรัตน์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- สมคิด มawangศ์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตาม
ความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สัมมา ธรณิธย์ (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ข้าว
ฟาง.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2555). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จี.พี.
ไอเบอร์ดพรินท์.
- สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการ
ประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์
วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุภาวิช เขาวนเกษม และคณะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิตรา บุญแจ้ง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษายุคใหม่. วารสาร มจร อุบลราชธานี:
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.
- สุกัญญา แซ่มะฮ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ
: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. (2545). มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะครู
ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: แอล.ที.เพรส.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2563). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaiedreform.org/>
- เสาวภา นิสกโกมล. (2558). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวความคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ*. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาคม วัดไธสง. (2547). *หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : การกิจเอกสารและตำรามหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.truelookpanya.com/education/content/52232>.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- อรพงศ์ เทียนเงิน. (2563). *Digital Transformation โลกยุคใหม่ ที่เทคโนโลยีคือวิถีชีวิต*. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.allaroundplastics.com/article/innovation/2889>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing (5th ed.)*. Harper & Row.
- Grossman, Tabitha. (2009). *State Policies to Improve Teacher Professional Development*. NGA Center for Best Practices. Vol 22, 7.
- James Brett. (2019). *Evolving Digital Leadership: How to Be a Digital Leader in Tomorrow's Disruptive World*. Apress.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Laura Cortellazzo & Others. (2019). *The Role of Leadership in a Digitalized World*. Frontiers in Psychology.
- Sheninger, E. (2019). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times (2nd ed.)*. SAGE Publications Asia-Pacific Pte. Ltd.
- Steagall, M. (2004). *Perceptions of California superintendents, district-level administrators, principals, and teachers regarding the curriculum management audit as a catalyst for instructional change and improved student achievement*. Thesis Ph.D., The University of California.

Sullivan, L. (2017). *8 Skills Every Digital Leader Needs*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565.
เข้าถึงได้จาก <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-needs/>.

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผศ.ดร.ทัศน์ะ	ศรีปิตตา	อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา
2. ดร.ศิริพงษ์	กลั่นไพฑูรย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนดิ่ง
3. ดร.แคทรียา	แสงดาวเทียน	ศึกษานิเทศชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๑๑

วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปิตตา

ด้วย นายณฤศณ อดังวัน รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ของภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณฤศม์ เองฉ้วน รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ของภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๖

๒. นายณฤศม์ เองฉ้วน

โทร. ๐๙-๕๕๕๒-๕๖๔๔

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.แคทรียา แสงดาวเทียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณฤตม เอ่งฉ้วน รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ของภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๖

๒. นายณฤตม เอ่งฉ้วน

โทร. ๐๙-๕๙๕๒-๕๖๔๔

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๕๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นายณฤศม์ เองฉ้วน รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ของภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง” เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นายณฤศม์ เองฉ้วน

โทร. ๐๙-๕๕๕๒-๕๖๔๔

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของ นายณฤตม เอ่งฉ้วน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อนานใด ๆ ทั้งสิ้นและขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายณฤตม เอ่งฉ้วน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ 11 - 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล						
1	ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กร					
2	ผู้บริหารมีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ต่าง ๆ					
3	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและการกระจาย					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความเป็นผู้นำ					
4	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการทำงาน					
5	ผู้บริหารเปิดใจและเปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม					
6	ผู้บริหารมีความอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล					
7	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูสนใจในเทคโนโลยี และสนับสนุนครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าทำอะไรที่แตกต่างจากเดิม					
8	ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความคิดให้ครูทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงาน					
ด้านทักษะดิจิทัล						
1	ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ดิจิทัล					
2	ผู้บริหารเข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของครู สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้					
3	ผู้บริหารมีทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล					
4	ผู้บริหารมีการบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้					
5	ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็ว					
6	ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว					
7	ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อการทำงาน					
8	ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
9	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
ด้านความร่วมมือ						
1	ผู้บริหารให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนรู้					
3	ผู้บริหารกำหนดลำดับขั้นในการทำงานแบบราบ ทำให้เกิดการตัดสินใจแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น					
4	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้					
5	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
6	ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ของทีม ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทีม					
7	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น					
8	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา					
ด้านการสร้างแรงจูงใจ						
1	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานของบุคลากร					
2	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร					
3	ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี					
4	ผู้บริหารแสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล					
5	สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล					
6	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้เป็นดิจิทัล					
7	ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน					
ด้านการพัฒนาตนเอง						
1	ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาตนเอง					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง					
3	ผู้บริหารมีการเรียนรู้อยู่เสมอ และกล้าทดลองในสิ่งใหม่ ๆ					
4	ผู้บริหารมีการปรับตัวตามเทคโนโลยีต่าง ๆ					
5	ผู้บริหารมีการปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น					
6	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ					
7	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิจารณ์ สามารถค้นหาและประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้					

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร						
1	สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร					
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตร					
3	เนื้อหาสาระในหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายสถานศึกษา					

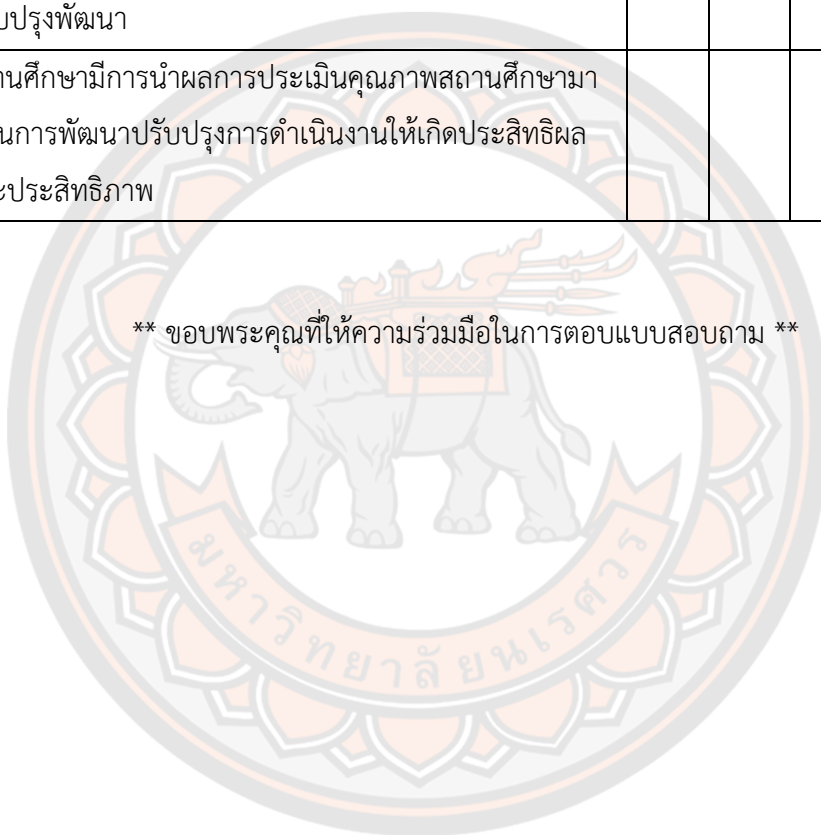
รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน					
5	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด					
ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
1	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม					
3	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด					
4	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
5	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
1	สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี					
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี					
3	สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา					
4	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ					
5	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา					
ด้านการวัดผล ประเมินผล						
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผลการเรียนรู้					
2	ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล					
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา					
4	สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา					
5	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้					
6	ครูสามารถประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
7	ครูสามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
8	ครูมีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
ด้านกรนิเทศภายในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน					
3	สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
4	สถานศึกษามีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ					
5	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การ					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	จัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น					
6	สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร					
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
1	สถานศึกษามีสร้างความตระหนักการวิจัย และนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
3	สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน					
4	สถานศึกษามีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ					
5	สถานศึกษามีการวิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีระบบหลักเกณฑ์ วิธีการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา					
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา					
4	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น					
5	สถานศึกษามีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา					

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	สถานศึกษามีการร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา					
7	สถานศึกษามีการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา					
8	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ					

**** ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ****

ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

แบบสอบถาม เรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา							
ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล							
1	ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้องค์กร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและการกระจายความเป็นผู้นำ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารเปิดใจและเปิดกว้างในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีความอดทนต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูสนใจในเทคโนโลยีและสนับสนุนครูที่มีความคิดสร้างสรรค์กล้าทำอะไรที่แตกต่างจากเดิม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความคิดให้ครูทุกคนได้เห็นภาพเป้าหมายในอนาคต และแนวทางในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านทักษะดิจิทัล							
1	ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเข้าใจในทักษะ ความรู้ความสามารถของครู สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
4	ผู้บริหารมีการบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็ว	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อการทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านความร่วมมือ							
1	ผู้บริหารให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารกำหนดลำดับขั้นในการทำงานแบบราบ ทำให้เกิดการตัดสินใจแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ของทีม ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทีม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการสร้างแรงจูงใจ							
1	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารแสดงตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้เห็นถึงความสามารถ และมุมมองในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้เป็นดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาตนเอง							
1	ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการเรียนรู้อยู่เสมอ และกล้าทดลองในสิ่งใหม่ ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีการปรับตัวตามเทคโนโลยีต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี และนำเทคโนโลยีมาบริหารอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิจารณ์ สามารถค้นหา และประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
ด้านการพัฒนาหลักสูตร							
1	สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	เนื้อหาสาระในหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้							
1	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ การแก้ไขปัญหา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา							
1	สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
3	สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการวัดผล ประเมินผล							
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้านการวัดผล การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการวัดผลเทียบโอนผลการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ครูสามารถประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	ครูสามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	ครูมีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านกานนิเทศภายในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการนิเทศงานวิชาการและการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
	เรียนการสอนภายในสถานศึกษา						
2	สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือเทคนิควิชาการและการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
4	สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
1	สถานศึกษามีสร้างความตระหนักการวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการวิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
	ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
2	สถานศึกษามีการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน การศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานระดับ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขต พื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการสร้างระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการ และแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุง พัฒนา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน คุณภาพสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้